ASOS JOURNAL
The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 11, Sayı: 146, Kasım 2023, s. 573-589

ISSN: 2148-2489 Doi Number: http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.73030

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
14.10.2023

Yayımlanma Tarihi / The Publication Date
29.11.2023

Hilal ŞAHİN AKPINAR
Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi
Orcid: 0000-0003-1394-8610

Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, GSEB, Müzik Eğitimi ABD
Orcid: 0000-0001-7919-0596

AYFER TANRIVERDİ VİYOLA METODU III'DE YER ALAN I-IV POZİSYON GEÇİŞLİ ETÜTLERİN SAĞ VE SOL EL TEKNİKLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Öz

Bu araştırma, ülkemizde viyola eğitimi alanında başlangıç aşamasından ileri seviyelere kadar en çok kullanılan metodlardan biri olan Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III' de yer alan I-IV pozisyon geçişli 12 etüdü, sağ ve sol el teknikleri bakımından analiz etmektedir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden genel tarama modelinde, durum tespitine dayalı betimsel bir desen kullanılmıştır. İlk olarak metodta yer alan I-IV pozisyon geçişli 12 etüt seçilerek künyeleri belirtilmiş, ardından etütlerin sağ ve sol el teknikleri incelenerek elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda; I-IV pozisyon geçişli etütlerde sağ el tekniği olarak en çok tercih edilen tekniğin legato tekniği olduğu, en az tercih edilen tekniğin ise staccato tekniği olduğu görülmüştür. Yanı sıra sol el teknikleri olarak ise en sık tercih edilen tekniklerin, akor çalma ve çift ses çalma teknikleri, en az tercih edilen tekniğin ise tremolo tekniği olduğu görülmektedir. Bu çalışmadan hareketle, aynı metodun diğer etütleri için ve diğer başka çalgı metodları için de benzer çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Viyola, Viyola Eğitimi, Ayfer Tanrıverdi

THE RESEARCH OF RIGHT AND LEFT HAND TECHNIQUES OF I-IV POSITION TRANSITIVE ETUDES THAT RANK AMONG III OF AYFER TANRIVERDI VIOLA METHOD

Abstract

This study analyses I- IV position transitive 12 etudes that rank among Viola Method III of Ayfer Tanriverdi which is one of the most commonly used methods from the beginning to the advanced levels in viola education in our country in terms of right and left hand techniques. At the research, a situation based descriptive pattern has been used which belongs to the general scanning model that is one of the qualitative research method. First of all, the marking tags of I-IV position transitive 12 etudes which fall within the method have been specified by being selected and then the data have been submitted as tables by examining the right and left hand techniques of the etudes. At the end of the research, it is seen that it is the legato technique which is the most preferred as being the right hand technique and it is the staccato technique which is the least preferred. Besides, it is seen that the most frequent preferred techniques at the etudes are seen as chord playing and dual- sound playing techniques, it is seen that the least preferred technique is tremolo technique. From this point of view, it is recommended to carry out the similar studies both for the other etudes of the same method and the other instrument methods.

Keywords: Music Education, Instrument Training, Viola, Viola Education, Ayfer Tanriverdi.

GİRİŞ

Toplumun yaratıcı gücünü arttırmada ve verimini yükseltmede önemli bir yere sahip olan eğitim, bireyin kendi yeteneklerini geliştirme yolunda, toplumdaki kültür ve sosyalleşmenin artması, sosyal adalet ve eşitlik ilkelerini benimsemesinde en etkili araçlardan biridir. Eğitim ile birey, kendi yaşamında ve toplum içindeki rollerde daha etkin ve olumlu yönde davranışlar sergilemekte ve aynı zamanda bir mesleği olabilecek en iyi şekilde öğrenip bilgi, beceri ve teknik donanımlarını sağlayarak sürekli olarak üreten bir birey profili hedeflemektedir. Bu hedeflerden yola çıkarak birey, yaşamı boyunca kendini geliştirebilmek adına birçok eğitim ve öğretim faaliyetlerinin içinde yer almaktadır (Türkoğlu, 2005 akt. Bulut ve Özfındık, 2011, s. 77-78). Bu eğitim alanlarından birisi de sanat eğitimidir.

Yaratıcılığın geliştirilmesinde önemli bir etken olan sanat eğitimi, çeşitli alanlar ile bireyin yaşamını renklendirmekte ve kendini gerçekleştirme serüvenine katkı sağlamaktadır. İnsanın bilinen en eski zamanlarından bu yana var olan ve sanatın da alt kollarında biri olan müzik, insan ile hep iç içe olmuş ve aynı zamanda bireyin yaşam kalitesini arttırmasına ve yaratıcılığını geliştirmesine yön vermiştir. Toplumda nitelikli ve sağlıklı bireyler yetiştirmede iyi bir müzik eğitiminin önemi ise yadsınamaz bir gerçektir.

Müzik eğitimi bireyin bilinçli, amaçlı ve düzenli bir şekilde uyguladığı bir etkinliktir. Müzik eğitimi ile bireye belirli müziksel davranışları kazandırmak ve geliştirmek hedeflenmektedir (Bulut ve Özfındık, 2011 s.78). Uçan (1996) ülkemizde verilen müzik

eğitimini genel, özengen(amatör) ve mesleki müzik eğitimi olarak üçe ayırmaktadır. Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarımız ise Devlet Konservatuvarları, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları ve Güzel Sanatlar Fakülteleri (GSF) Müzik Bölümleri olarak sıralanabilir. Müzik eğitimi içerisinde teorik ve müzikal içeriklerin yanı sıra çalgı eğitimi de büyük bir önem taşımakta ve mesleki müzik eğitiminin yapı taşlarını oluşturmaktadır.

Öğretmen ve öğrenci ile bireysel olarak gerçekleştirilen çalgı eğitiminde öğretmen, öğrenci için en önemli rol modeldir. Bireyin çalgısını tanıması, çalgısıyla düzenli olarak vakit geçirmesi, içeriksel ve davranışsal olarak iyi planlanmış bir eğitim modeli ile desteklendiğinde bireyin müziksel davranışları kazanmasında ve geliştirmesinde ileriye götürecektir (Sonsel, 2018 s.153). Çalgı eğitimi kendi içerisinde alt kollara ayrılmaktadır. Bunlar arasında yer alan yaylı çalgılar ise mesleki müzik eğitimi sürecinde yoğun olarak kullanılan çalgı gruplarından sadece biridir (Derican, 2008 s.2)

Yaylı çalgılar, insan sesine en yakın ses rengine sahip dört çalgıdan oluşmaktadır. Bunlar, keman, viyola, viyolonsel ve kontrbastır (Özay, 2005 s.3). Müzik repertuarında büyük önem taşıyan yaylı çalgılar, özellikle senfonik eserlerin vazgeçilmez bir grubudur (Alpay, 2010 s.2). Birçok çalgıda olduğu gibi yaylı çalgı eğitiminde de küçük yaşlardan itibaren başlanan eğitim de öğrencinin hem müziksel hem de yaşamdaki diğer gelişimlerine olan katkıları dikkat çekmektedir (Karakuyu, 2019 akt. Özmen, 2020 s.2). Yaylı çalgılar grubunun önemli bir üyesi de alto sesli olarak bilinen viyoladır (Albuz, 1995 s.7).

Viyolanın tarihsel gelişim sürecine bakıldığında keman ile benzerlik gösterdiği görülmektedir (Ece, 1998 s.3). Bugünkü görünümüne en yakın halini klasik dönemde alan viyola için Bahar (2016), viyolanın ilk ortaya çıktığı zamanlarda solistik bir çalgı olarak görülmediğini, orkestra içerisinde armoniyi renklendiren bir rolde olduğunu vurgulamıştır. Viyolanın önemi özellikle 20. Yüzyılda artmış ve solo özelliğini de bu yüzyılda kazanmıştır. Viyolanın geçmişi Viyol ailesine dayanmaktadır. Barok ve Rönesans dönemlerinde yapılan çeşitli viyollerin bazıları uzun bazırları ise kısa süre kullanılmıştır. Bu yapılan çeşitli viyoller ise günümüzdeki her yaylı çalgıda olduğu gibi viyolanın da temelini hazırlamıştır (Özkarar, 2017 s.1). Viyola, kemana benzeyen fakat kemana oranla daha büyük bir çalgıdır. Kemandan 1/7 oranda büyük olan viyola, beş ses pes akort edilir. En kalın sesi "do" olan viyolanın akordu, do-sol-re-la şeklinde yapılmaktadır (Albuz, 1995 s.8).

Kemanda kullanılan tüm sağ ve sol el teknikleri viyolada da kullanılmaktadır. Keman çalan kişiler genellikle tiz konumları kullanırken(I-IX arası pozisyonlar) viyolacılar, I –V arası konumları daha sık kullanmaktadır (Hillard, 2002 akt. Özay, 2005 s.4). Viyola ve kemanın teknikler bakımından birbirine olan benzerliği sebebiyle keman için yazılmış olan birçok metot ve eserler viyolaya aktarılmıştır.

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren pekçok kurumda viyola eğitimcileri sıklıkla Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu I-II-III kitaplarını kullanmaktadır. Ayfer Tanrıverdi, meslek yaşantısı boyunca viyola alanında yaşanan yerli metot problemine çözüm üretmek amacıyla 1994 yılında söz konusu metodların ilk basımını gerçekleştirmiş olup; söz konusu metotlar, kolaydan zora uygulanacak şekilde planlanmıştır. Metotlar içerisinde Ayfer Tanrıverdi'nin çalışmaları olduğu gibi diğer önemli Türk ve yabancı bestecilerden derleme çalışmalarına da yer verilmiştir (S. Özkaradiğin, 2021 s. 20).

Problem Cümlesi

Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III'de yer alan I-IV geçişli etütlerin sağ ve sol el teknikleri bakımından inceleme sonucu nasıldır?

Alt Problemler

1. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III'de yer alan I-IV geçişli etütlerin künyeleri (etüt numarası, etüt bestecisi, toplam ölçü sayısı, etüt tonu, ölçü birimi, etüt temposu ve ses aralığı) nasıldır?
2. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III'de yer alan I-IV geçişli etütlerin sağ el teknikleri bakımından incelenmesi nasıldır?
3. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III'de yer alan I-IV geçişli etütlerin sol el teknikleri bakımından incelenmesi nasıldır?

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III ile,
2. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III' de yer alan I-II-III-IV pozisyon geçişli etütler ile,
3. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III' de yer alan, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 54, 56, 58, 59 numaralı etütleri ile,
4. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III' de yer alan I-II-III-IV pozisyon geçişli etütlerin künyeleri ile,
5. Etütlerin künyelerinin analizi sürecinde; etüt numarası, toplam ölçü sayısı, etüt tonu, ölçü birimi, etüt bestecisi, etüt temposu, ses aralığı ile,
6. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III' de yer alan I-II-III-IV pozisyon geçişli etütlerin sağ el teknikleri ile,
7. Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III' de yer alan I-II-III-IV pozisyon geçişli etütlerin sol el teknikleri ile sınırlıdır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, viyola eğitimde en çok kullanılan metotlar arasında olan Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III'de yer alan I-IV pozisyon geçişli örneklem olarak seçilen etütlerin sağ ve sol el teknikleri bakımından incelenmesi yapılmıştır. Söz konusu çalışma, diğer viyola ve çalgı metotlarının da incelenmesinde yol göstermesi ve ayrıca öğrencilere de rehber olması amacıyla önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Bu araştırma; genel tarama modelinde, durum tespitine dayalı nitel bir çalışma olarak yürütülmüştür. Gall vd. (1996), araştırmalarda kullanılan durum çalışmalarının bir olayın ayrıntılarını tanımlamak ve görmek, bir olayı değerlendirmek amacıyla kullanıldığı şeklinde yorumlamaktadır. Bu araştırmanın örneklemini Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III içerisinde yer alan I-II-III-IV pozisyon geçişli ve 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 54, 56, 58, 59 numaralı 12

etüt oluşturmaktadır. Söz konusu etütler sağ ve sol el teknikleri bakımından ölçü bazında incelenerek analiz edilmiş, yüzde ve frekans değerleri verilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

1. Ayfer Tanrıverdi'ye Ait III. Viyola Metodunda Yer Alan I-IV Geçişli Etütlerin Künyelerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 1. ***44 numaralı etüt***

Etüt no	44
Etüt bestecisi	H. Sitt
Toplam ölçü sayısı	68
Etüt tonu	Fa majör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	Allegro
Ses aralığı	Do3-La5

Metotta yer alan H. Sitt'e ait 44 numaralı etüt 68 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, fa majör tonunda, 4/4'lük ölçü sayısıyla, allegro hızında yazılmıştır. Do3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 2. ***45 numaralı etüt***

Etüt no	45
Etüt bestecisi	Aytekin Albuz
Toplam ölçü sayısı	49
Etüt tonu	Sol majör
Ölçü birimi	6/8
Etüt temposu	Moderato
Ses aralığı	Do3-La5

Metotta yer alan Aytekin Albuz'a ait 45 numaralı etüt 49 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, sol majör tonunda, 6/8'lik ölçü sayısıyla, moderato hızında yazılmıştır. Do3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 3. ***46 numaralı etüt***

Etüt no	46
Etüt bestecisi	H. Sitt
Toplam ölçü sayısı	68
Etüt tonu	Mi bemol majör
Ölçü birimi	3/4
Etüt temposu	Moderato
Ses aralığı	Re3-La5

Metotta yer alan H. Sitt'e ait 46 numaralı etüt 68 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, mi bemol majör tonunda, 3/4'lük ölçü sayısıyla, moderato hızında yazılmıştır. Etüt, Re3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 4. ***47 numaralı etüt***

Etüt no	47
Etüt bestecisi	Ch. De Bériot
Toplam ölçü sayısı	29
Etüt tonu	La bemol majör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	-
Ses aralığı	Do3-Si♭5

Metotta yer alan Ch. De Bériot'a ait 47 numaralı etüt 29 ölçüden oluşmaktadır.Etüt, la bemol majör tonunda, 4/4'lük ölçü sayısıyla yazılmıştır. Etütte belirtilmiş bir etüt temposu bulunmamaktadır. Do3- Si♭5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 5. ***48 numaralı etüt***

Etüt no	48
Etüt bestecisi	Ch. De Bériot
Toplam ölçü sayısı	39

Etüt tonu	La majör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	Allegro maestoso
Ses aralığı	Do3-La5

Metotta yer alan Ch. De Bériot'a ait 48 numaralı etüt 39 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, la majör tonunda, 4/4'lük ölçü sayısıyla, allegro maestoso hızında yazılmıştır. Do3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 6. ***49 numaralı etüt***

Etüt no	49
Etüt bestecisi	H. Sitt
Toplam ölçü sayısı	37
Etüt tonu	La bemol majör
Ölçü birimi	6/8
Etüt temposu	Moderato
Ses aralığı	Re3-La5

Metotta yer alan H. Sitt'e ait 49 numaralı etüt 37 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, la bemol majör tonunda, 6/8'lik ölçü sayısıyla, moderato hızında yazılmıştır. Re3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 7. ***50 numaralı etüt***

Etüt no	50
Etüt bestecisi	Aytekin Albuz
Toplam ölçü sayısı	26
Etüt tonu	Sol minör- Sol majör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	Allegro moderato
Ses aralığı	Do3-La5

Metotta yer alan Aytekin Albuz'a ait 50 numaralı etüt 26 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, sol minör ve sol majör geçişli, 4/4'lük ölçü sayısıyla, allegro moderato hızında yazılmıştır. Do3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 8. ***52 numaralı etüt***

Etüt no	52
Etüt bestecisi	J. Dont
Toplam ölçü sayısı	36
Etüt tonu	Re minör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	Allegro moderato
Ses aralığı	Do3-La5

Metotta yer alan J.Dont'a ait 52 numaralı etüt 36 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, re minör tonunda, 4/4'lük ölçü sayısıyla, allegro moderato hızında yazılmıştır. Do3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 9. ***54 numaralı etüt***

Etüt no	54
Etüt bestecisi	F. Fiorillo
Toplam ölçü sayısı	28
Etüt tonu	Fa majör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	Allegro
Ses aralığı	Do3-Si♭5

Metotta yer alan F. Fiorillo'ya ait 54 numaralı etüt 28 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, fa majör tonunda, 4/4'lük ölçü sayısıyla, allegro hızında yazılmıştır. Do3- Si♭5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 10. ***56 numaralı etüt***

Etüt no	56
Etüt bestecisi	J. Dont
Toplam ölçü sayısı	56
Etüt tonu	Re minör
Ölçü birimi	2/4
Etüt temposu	Vivace
Ses aralığı	Do3-La5

Metotta yer alan J.Dont'a ait 56 numaralı etüt 56 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, re minör tonunda, 2/4'lük ölçü sayısıyla, vivace hızında yazılmıştır. Do3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 11. ***58 numaralı etüt***

Etüt no	58
Etüt bestecisi	J. Dont
Toplam ölçü sayısı	44
Etüt tonu	Fa majör
Ölçü birimi	6/8
Etüt temposu	Allegretto agitato
Ses aralığı	Re3-La5

Metotta yer alan J.Dont'a ait 58 numaralı etüt 44 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, fa majör tonunda, 6/8'lik ölçü sayısıyla, allegro agitato hızında yazılmıştır. Re3- La5 ses aralığını kapsamaktadır.

Tablo 12. ***59 numaralı etüt***

Etüt no	59
Etüt bestecisi	H. E. Kayser
Toplam ölçü sayısı	44

Etüt tonu	Fa majör
Ölçü birimi	4/4
Etüt temposu	Allegro moderato
Ses aralığı	Do3-Si♭5

Metotta yer alan J.Dont'a ait 59 numaralı etüt 44 ölçüden oluşmaktadır. Etüt, fa majör tonunda, 4/4'lük ölçü sayısıyla, allegro moderato hızında yazılmıştır. Do3- Si♭5 ses aralığını kapsamaktadır.

Genel olarak bakıldığında 12 etüt içerisinde en çok tercih edilen tonların majör tonlu etütler olduğu, etütlerin çoğunlukla 4/4 lük ölçü biriminde yazıldığı ve tempolarına bakıldığında ise genellikle moderato ya da allegro moderato tempolarını içerdiği görülmüştür. Bu durumun I-IV pozisyon geçişini yeni öğrenen ve bu geçişi çalışan öğrenci için daha kolaylaştırıcı bir öğrenme yaklaşımından kaynaklandığı düşünülmektedir.

2. Ayfer Tanrıverdi'ye Ait III. Viyola Metodunda Yer Alan I-IV Geçişli Etütlerin Sağ El Tekniklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 13. ***Sağ el tekniklerinin yüzde frekans değerleri***

Etüt No	Toplam Ölçü Sayısı	Sağ El Teknikleri	*f (ölçü)*	*%*
44	68	• Legato	66	%97,05
		• Staccato	4	%5,88
		• Detaché	4	%5,88
45	49	• Legato	45	%91,83
		• Detaché	21	%42,85
46	68	Legato	68	%100
47	29	• Legato	23	%79,31
		• Detaché	20	%68,96
48	39	• Detaché	32	%82,05
		• Legato	15	%38,46
		• Staccato	8	%20,51
49	37	• Legato	37	%100
		• Detaché	32	%86,48

50	26	• Detaché	26	%100
52	36	• Legato	36	%100
		• Detaché	5	%13,88
54	28	• Detaché	24	%85,71
		• Staccato	18	%64,28
		• Legato	13	%46,42
56	56	• Staccato	56	%100
		• Legato	52	%92,85
		• Detaché	1	%1,78
58	50	• Legato	49	%98
		• Detaché	1	%2
59	44	• Legato	43	%97,72
		• Staccato	42	%95,45
		• Detaché	6	%13,63

H. Sitt'e ait 44 numaralı etütte toplam 68 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 68 ölçünün 66 ölçüsünde %97,05 oranında detaché tekniği, 4 ölçüsünde %5,88 oranında staccato tekniği, 4 ölçüsünde %5,88 oranında legato tekniği bulunmaktadır.

Aytekin Albuz'a ait 45 numaralı etütte toplam 49 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 49 ölçünün 45 ölçüsünde %91,83 oranında legato tekniği, 21 ölçüsünde %42,85 oranında detaché tekniği bulunmaktadır.

H. Sitt'e ait 46 numaralı etütte toplam 68 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 68 ölçünün 68 ölçüsünde %100 oranında detaché tekniği bulunmaktadır.

Ch. De Bériot'a ait 47 numaralı etütte toplam 29 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 29 ölçünün 23 ölçüsünde %79,31 oranında legato tekniği, 20 ölçüsünde %68,96 oranında detaché tekniği bulunmaktadır.

Ch. De Bériot'a ait 48 numaralı etütte toplam 39 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 39 ölçünün 32 ölçüsünde %82,05 oranında detaché tekniği, 15 ölçüsünde %38,46 oranında legato tekniği bulunmaktadır.

H. Sitt'e ait 49 numaralı etütte toplam 37 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 37 ölçünün 37 ölçüsünde %100 oranında legato tekniği, 32 ölçüsünde %86,48 oranında ise detaché tekniği bulunmaktadır.

Aytekin Albuz'a ait 50 numaralı etütte toplam 26 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 26 ölçünün 26 ölçüsünde %100 oranında legato tekniği bulunmaktadır.

J. Dont'a ait 52 numaralı etütte toplam 36 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 36 ölçünün 36 ölçüsünde %100 oranında legato tekniği, 5 ölçüsünde %13,88 oranında detaché bulunmaktadır.

F. Fiorillo'ya ait 54 numaralı etütte toplam 28 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 28 ölçünün 24 ölçüsünde %85,71 oranında detaché tekniği, 18 ölçüsünde %64,28 oranında staccato tekniği, 13 ölçüsünde %46,42 oranında legato tekniği bulunmaktadır.

J. Dont'a ait 56 numaralı etütte toplam 56 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 56 ölçünün 56 ölçüsünde %100 oranında staccato tekniği, 52 ölçüsünde %92,85 oranında legato tekniği, 1 ölçüsünde %1,78 oranında detaché tekniği bulunmaktadır.

J. Dont'a ait 58 numaralı etütte toplam 50 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 50 ölçünün 49 ölçüsünde %98 oranında legato tekniği, 1 ölçüsünde %2 oranında detaché tekniği bulunmaktadır.

H. E. Kayser'e ait 59 numaralı etütte toplam 44 ölçü bulunmaktadır. Sağ el teknikleri incelendiğinde 44 ölçünün 43 ölçüsünde %97,72 oranında legato tekniği, 42 ölçüsünde %95,45 oranında staccato tekniği, 6 ölçüsünde %6,63 oranında detaché tekniği bulunmaktadır.

3. Ayfer Tanrıverdi'ye Ait III. Viyola Metodunda Yer Alan I-IV Geçişli Etütlerin Sol El Tekniklerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 14. ***Sol el tekniklerinin yüzde frekans değerleri***

Etüt No	Toplam Ölçü Sayısı	Sol El Teknikleri	*f (ölçü)*	*%*
44	68	• Kent basma	4	%5,88
		• Akor çalma	1	%1,47
45	49	• Çift ses çalma	2	%4,08
46	68	-		
47	29	• Çift ses çalma	2	%6,89
		• Parmak hazırlama	2	%6,89
48	39	• Tremolo	5	%12,82
		• Parmak hazırlama	2	%5,12
		• Akor çalma	1	%2,56
		• Çift ses		

		çalma	1	%2,56
49	37	• Akor çalma	1	%2,70
50	26	-		
52	36	• Kent basma	17	%47,22
		• Süsleme işareti	15	%41,66
		• Parmak hazırlama	6	%16,66
		• Flajöle	3	%8,33
		• Parmak tutma	1	%2,77
54	28	• Süsleme işareti	1	%3,57
56	56	• Süsleme işareti	4	%7,14
		• Flajöle	2	%3,57
58	50	• Parmak tutma	17	%34
59	44	• Çift ses çalma	3	%6,81
		• Akor çalma	2	%4,54

H. Sitt'e ait 44 numaralı etütte toplam 68 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 4 ölçüsünde %5,88 oranında kent basma tekniği, 1 ölçüsünde %1,47 oranında akor çalma tekniği bulunmaktadır.

Aytekin Albuz'a ait 45 numaralı etütte toplam 49 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 4 ölçüsünde %4,08 oranında çift ses çalma bulunmaktadır.

H. Sitt'e ait 46 numaralı etütte toplam 68 ölçü bulunmaktadır. Etüt, özel bir sol el tekniği içermemektedir.

Ch. De Bériot'a ait 47 numaralı etütte toplam 29 ölçü bulunmaktadır. Sol el tekniği incelendiğinde çift ses çalma tekniği 2 ölçüsünde %6,89 oranında, parmak hazırlama tekniği ise 2 ölçüsünde %6,89 oranında bulunmaktadır.

Ch. De Bériot'a ait 48 numaralı etütte toplam 39 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 5 ölçüsünde %12,82 oranında tremolo tekniği, 2 ölçüsünde ise %5,12 oranında parmak hazırlama tekniği bulunmaktadır.

H. Sitt'e ait 49 numaralı etütte toplam 37 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 1 ölçüsünde %2,70 oranında akor çalma tekniği bulunmaktadır.

Aytekin Albuz'a ait 50 numaralı etütte toplam 26 ölçü bulunmaktadır. Etüt, özel bir sol el tekniği içermemektedir.

J. Dont'a ait 52 numaralı etütte toplam 36 ölçü bulunmaktadır. Sol el tekniknikleri incelendiğinde 17 ölçüsünde %47,22 oranında kent basma tekniği, 15 ölçüsünde %41,66 oranında süsleme işareti, 6 ölçüsünde %16,66 oranında parmak hazırlama tekniği, 3 ölçüsünde %8,33 oranında flajöle tekniği, 1 ölçüsünde %2,77 oranında parmak tutma tekniği bulunmaktadır.

F. Fiorillo'ya ait 54 numaralı etütte toplam 28 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 1 ölçüsünde %3,57 oranında süsleme işareti bulunmaktadır.

J. Dont'a ait 56 numaralı etütte toplam 56 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 4 ölçüsünde %7,14 oranında süsleme işareti, 2 ölçüsünde %3,57 oranında flajöle tekniği bulunmaktadır.

J. Dont'a ait 58 numaralı etütte toplam 50 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde 17 ölçüsünde %34 oranında parmak tutma tekniği bulunmaktadır.

H. E. Kayser'e ait 59 numaralı etütte toplam 44 ölçü bulunmaktadır. Sol el teknikleri incelendiğinde, 3 ölçüsünde %6,81 oranında çift ses çalma tekniği, 2 ölçüsünde %4,54 oranında akor çalma tekniği bulunmaktadır.

Genel olarak bakıldığında 12 etüt içerisinde en sık tercih edilen sağ el tekniğinin legato ve detaché tekniği olduğu, en az tercih edilen tekniğin ise staccato tekniği olduğu görülmektedir. Bu durum ise etüdlerin kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene, basitten karmaşığa vb. öğretim ilkelerinin uzantısı olarak yazıldığı düşüncesinin pekiştirmektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu III'de yer alan I- IV pozisyon geçişli 12 etüdün sağ ve sol el teknikleri incelenmiştir.

Birinci alt probleme bakıldığında; etütlerin künyeleri, etüdün numarası, etüdün bestecisi ölçüler toplamı, etüdün tonu, ölçü birimi, etüdün temposu ve ses aralığı özelliklerine göre incelenmiş olup; etütlerin en fazla 68 ölçüden, en az 26 ölçüden oluştuğu görülmektektedir. En çok kullanılan etüt tonunun fa majör, en az kullanılan tonun ise mi bemol majör olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca minör tonlu etüt sayısının majör tonlara göre daha az tercih edildiği de görülmüştüştür. Ölçü birimleri incelendiğinde en çok kullanılan ölçü birimin 4/4 lük, en az kullanılan birimin 2/4 lük ve 3/4 lük olduğu ortaya çıkmaktadır. Tanrıverdi'nin I-IV pozisyon geçişli metodunda yer verdiği bestecilere baktığımızda ise en çok yer alan bestecinin H. Sitt ve J. Dont olduğu, en az yer alan bestecinin F. Fiorillo ve H. E. Kayser olduğu görülmektedir. Etütlerin tempoları ele alındığında en çok kullanılan temponun allegro moderato ve moderato olduğu, en az kullanılan tempoların ise allegro agitato, allegro maestosu ve vivace olduğu

anlaşılmıştır. Etütlerin ses aralıklarına bakıldığında ise en çok do3-la5 ses aralığının tercih edildiğini, en az re3-la5 ve do3-sib5 ses aralığının tercih edildiği görülecektir.

İkinci alt problem ele alındığında; metotta geçen I-IV pozisyon geçişli etütlerin sağ el teknikleri incelenmiştir. Bu teknikler incelendiğinde sağ elde legato, staccato ve detaché tekniklerine rastlanmıştır. Numaralı etütlerin hangi tekniği geliştirmek adına metotta yer aldığı yüzde frekans değerleri ölçü bazında hesaplanarak tabloya işlenmiştir. Bu değerlere bakıldığında 44 numaralı etüdün %97,05 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 45 numaralı etüdün %91,83 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 46 numaralı etüdün %100 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 47 numaralı etüdün %79,31 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 48 numaralı etüdün %82,05 detaché tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 49 numaralı etüdün %100 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 50 numaralı etüdün %100 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 52 numaralı etüdün %100 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 54 numaralı etüdün %85,71 detaché tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir.56 numaralı etüdün %100 staccato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 58 numaralı etüdün %98 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 59 numaralı etüdün %97,72 legato tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. Bu incelemeler sonucunda sağ elde en çok kullanılan tekniğe bakıldığında 12 etüdün 11 inde kullanılan legato tekniğinin olduğu görülmektedir. En az kullanılan teknik ise 5 etüt içerisinde kullanılan staccato tekniği olmuştur.

Üçüncü alt probleme bakıldığında; metotta geçen I-IV pozisyon geçişli etütlerin sol el teknikleri incelenmiştir. Bu teknikler incelendiğinde sol elde kent basma, akor çalma, çift ses çalma, parmak hazırlama, tremolo, süsleme işaretleri, flajöle ve parmak tutma tekniklerine rastlanmıştır. Numaralı etütlerin hangi tekniği geliştirmek adına metotta yer aldığı yüzde frekans değerleri ölçü bazında hesaplanarak tabloya işlenmiştir. Bu değerlere bakıldığında 44 numaralı etüdün %5,88 kent basma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 45 numaralı etüdün %4,08 çift ses çalma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 46 numaralı etüt, özel bir sol el tekniği içermemektedir. 47 numaralı etüdün %6,89 değerle hem çift ses çalma hem de parmak hazırlama tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 48 numaralı etüdün %12,88 kent basma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 49 numaralı etüdün %2,70 akor çalma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 50 numaralı etüt, özel bir sol el tekniği içermemektedir. 52 numaralı etüdün %47,22 kent basma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 54 numaralı etüdün %3,57 süsleme işaretlerini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 56 numaralı etüdün %7,14 süsleme işaretlerini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 58 numaralı etüdün %34 parmak tutma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. 59 numaralı etüdün %6,81 çift ses çalma tekniğini geliştirmeyi hedeflediği görülmektedir. Bu incelemeler sonucunda sol elde en çok kullanılan teknikler incelendiğinde 12 etüdün 4 ünde kullanılan akor çalma ve çift ses çalma teknikleri olarak görülmektedir. En az kullanılan sol el tekniği ise 1 etütte yer alan tremolo tekniği olarak görülmektedir.

Yapılan çalışmalara bakıldığında keman, flüt, viyolonsel çalgıları için yazılmış birçok metodun ve eserin benzer şekilde incelendiği görülmektedir. Metot ve eserler üzerine yapılmış bu incelemelerin, çalıcıların teknik anlamda gelişimleri ve yeterlilikleri bakımından oldukça önemli olduğu ve süreç içerisinde faydalı bir kılavuz niteliği taşıyarak, hedef çalışmalarını

gerçekleştirirken bilinçli bir yol izlemelerini sağladığı görülmektedir. Diğer metot çalışmalarında olduğu gibi, Ayfer Tanrıverdi Viyola Metodu üzerine yapılmış bu çalışmanın da çalıcıya ve eğitimciye faydalı olacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Bu çalışmadan hareketle;

1. Ayfer Tanırıverdi I-II-III Metodlarına ilişkin olarak; kalıcı ve geçişli diğer etüdlere yönelik benzer çalışmaların yapılması,
2. Ayfer Tanrıverdi III Metodu kullanım sürecinde mümkün olduğunca etüdlerin atlanmadan ve sıralı olarak çalınması,
3. Yanı sıra Ayfer Tanrıverdi metodu III'ün yanında sağ ve sol el tekniklerinin pekiştirilmesi için diğer denk metodlardan da yararlanılması,
4. Diğer çalgı metodlarının incelenmesinde de araştırmada kullanılan analiz yönteminin kullanılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Albuz, A. (1995). *Başlangıç Viyola Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin İncelenmesi Sınan ması ve Değerlendirilmesi.* Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Alpay, A. (2010). *Viyola Öğretiminde Kullanılan Mazas "Etudes Brillantes Op.36 Book II" Metodu'nun Sağ El Ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Bahar, B. K. (2016). Viyolanın tarihsel süreçteki gelişimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (24), 1202-1223.

Bulut, D. & Özfındık, Z. (2011). Güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümlerinde kullanılan viyola metodlarının incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 1*(3), 73- 88.

Derican, B. (2008). *Viyola Öğretiminde Kullanılan Türk Müziği Dizilerine Dayalı Etütlerin, İçerik-Yöntem Bakımından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi.* Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ece, A. S. (1998*). Ortaçağdan Barok Döneme Kadar Viyoladaki Yapısal Değişimin İncelenmesi*. Yayınlamış doktora tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özay, S. (2005). *Viyola Öğretimde Kullanılan Mazas 'Special Etüdes Op. 36' Metodu' nun Sağ El ve Sol El Teknikleri Yönünden İncelenmesi.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özkarar, G. (2017). *Tarihsel Süreçte Gelişen Viyola Ekolleri*. Yayınlanmış sanatta yeterlik tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özmen, D. (2020). *Yaylı Çalgılar Eğitiminde Kullanılan Suzuki Metodunun Teknik ve Pedagojik Açıdan İncelenmesi.* Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

S. Özkaradiğin, B. (2021*). Ayfer Tanrıverdi'ye Ait I Numaralı Viyola Metodunda Yer Alan*

Etütlerin Bilişsel ve Devinişsel Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Sonsel, Ö. B. (2018). Hoffmeister "Etuden Fur Viyola" Metodu'nun incelenmesi**.** *Turkish Studies Educational Sciences Dergisi*, 14(1), 149-165.

Tanrıverdi, A. (2013). *Viyola Metodu III* (3. Baskı). İşbilen.

Uçan, A. (1996). İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi. Müzik Ansiklopedisi.